

Hemnes kommune
Sentrumsveien 1
8646 Korgen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av jerv i deler av Hemnes og Vefsn kommuner

Fylkesmannen viser til søknad av 26. juli 2019 fra Hemnes kommune om tillatelse til skadefelling av jerv på grunn av tap av sau i nordre del av Korgfjellet på grensa mellom Hemnes og Vefsn kommuner. Vi vurderte da at det ikke var grunnlag for å iverksette fellingsforsøk siden det ikke var påvist ferske tap til jerv. Etter dialog med kommunen avventet vi derfor med å behandle søknaden. På kvelden den 10. august ble Fylkesmannen kontaktet av Statens naturoppsyn om at det var funnet nye jervedrepte sau i det samme området, og at beitebrukerne ønsket at det ble iverksatt fellingsforsøk. Fylkesmannen ga per telefon til Jon Arne Leirvik i Hemnes kommune kl 21:15 samme dag tillatelse til skadefelling av jerv. Det ble også sendt e-post til kommunen med vilkår for tillatelsen. Dette brevet må ansees som et formelt vedtaksbrev av gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rowiltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) jerv i deler av Hemnes og Vefsn kommuner innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingsområdet er avgrenset til nordre del av Korgfjellet, med følgende grenser i samsvar med søknad og kartskisse fra kommunen: Nord for gamle E6 over Korgfjellet, videre fylkesveien som går til Elsfjord, videre strandlinjen fra Elsfjord til Røssågas utløp, og følger Røssåga opp til Korgen.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én jerv i tidsrommet **10. august til og med 25. august 2019**.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn, gjerne per SMS til vakttelefon 47829091.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2019 sende inn krav om refusjon av utgifter til Fylkesmannen i Nordland per e-post eller post.
5. Hemnes kommune er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Dersom det brukes rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091.
8. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
10. Felt rovvilt skal fremvises for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, [i henhold til instruks](#), og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

Rovvilt som blir felt på skadefelling er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal tas vare på slik at dyrets verdi bevares. Frakt og oppbevaring avklares med Fylkesmannen.

11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

Rovviltnemnda for region 7 – Nordland, har i vedtak av 29.05.2019 fastsatt en kvote på fire betinga

fellingstillatelser for jerv i Nordland. Ved tidspunkt for iverksetting av denne fellingstillatelsen er det ikke felt jerv av kvota.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av jerv jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av jerv:

2.3.5 *I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

2.3.6 *Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.*

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for fremtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering

I følge Rovbase er det i perioden 19. juli – 13. august påvist 12 sau drept av jerv i det aktuelle området. Seks av disse er funnet den siste uka. Det er også funnet et betydelig antall kadaver med ukjent/usikker dødsårsak. Videre opplyser en beitebruker at det mangler mange dyr og at det observeres mye ravn og ørn i området.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises

til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Jervebestanden i fylket har svingt omkring bestandsmålet de siste årene. I 2018 ble det registrert 11 ynglinger. Foreløpige tall for 2019 viser også 11 ynglinger.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å tillate skadefelling. Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmålet og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi legger til grunn Rovviltnemndas ramme for skadefelling av jerv, og at skadefelling innenfor denne rammen ikke vil sette jervebestandens overlevelse i fare.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det er høy dødelighet blant jervunger det første året, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av voksen jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

«Føre-var prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Ifølge kommunen slippes det årlig om lag 2500 sau og lam på utmarksbeite i dette området. Fylkesmannen legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a.

Fylkesmannen anser at kjent skadeomfang er betydelig, jf. § 9 annet ledd bokstavene b og c, og at det er potensiale for ytterligere tap siden det er sluppet et betydelig antall dyr på utmarksbeite i område og siden det er funnet forholdsvis ferske kadaver som sannsynliggjør at den skadevoldende jerven kan befinne seg i området.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Fylkesmannen at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk på den skadevoldende jerven.

Ved vurdering av skadefelling skal det også legges vekt på muligheten for å gjennomføre andre forebyggende tiltak, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det er iverksatt ekstraordinært tilsyn i området med økonomisk støtte fra Fylkesmannen. Tidlig nedsanking av sau i områder med tap til jerv er et effektivt tapsforebyggende tiltak. Dersom tapene fortsetter anbefaler vi at beitebrukere i området sanker sauen ned tidligere enn normal sankedato. Det er mulig å søke Fylkesmannen om tilskudd til sankehjelp og fôrkompensasjon.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom jerven fortsatt oppholder seg i det aktuelle området, finner Fylkesmannen å kunne tillate skadefelling på en – 1 – jerv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Hemnes kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned en ny veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer ulike aktørers roller og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk. <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2019/juni-2019/rovdyr-tilrettelegger-for-lokale-fellingslag/>.

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på jerv, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med tilsynet i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av jerv i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner som er eldre enn ett døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/ observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren i forhold til å tidlig oppdage nye skader eller tap.

Bruk av hund

For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på **inntil kr 70 000,-**. Maksimal døgnsettsats per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnsettsats/timesats, skal det beregnes feriepenger og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rowiltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger/>.

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 30 00,-** til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Fylkesmannen yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland,

Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:
Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Naturvernforbundet i Nordland
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Politidistrikt
Nordland Reindriftssamer
Nordland Sau og Geit
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten
Vefsn kommune

